

Sygn. akt IV U 235/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Czernecka-Kozak

Protokolant: Małgorzata Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2014 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 30 stycznia 2014 roku znak: (...)

w sprawie J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 235/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 października 2014 roku

Decyzją z dnia 30 stycznia 2014 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r. poz. 1440 z zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił J. W. przyznania emerytury z uwagi na to, że nie udowodnił on 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że J. W. na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada łączny okres ubezpieczenia wynoszący 26 lat, 5 miesięcy i 5 dni, w tym 10 lat 7 miesięcy i 5 dni pracy w warunkach szczególnych (od 25 września 1969 roku do 2 kwietnia 1971 roku, od 2 stycznia 1980 roku do 20 kwietnia 1983 roku i od 23 lipca 1986 roku do 31 lipca 1992 roku z wyłączeniem okresów zasiłku chorobowych po 14 listopada 1991 roku: od 15 listopada 1991 roku do 24 stycznia 1992 roku, od 8 czerwca 1992 roku do 30 czerwca 1992 roku).

Od powyższej decyzji odwołał się J. W. wnosząc o jej zmianę i przyznanie emerytury. Odwołujący wskazał, że od 15 marca 1972 roku do 28 lipca 1977 był zatrudniony w Wytwórni (...) w J. i wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację, którą posłużył się w zaskarżonej decyzji.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że odwołujący się J. W., ur. (...), na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 26 lat, 5 miesięcy i 5 dni, w tym 10 lat 7 miesięcy i 5 dni pracy w warunkach szczególnych (od 25 września 1969 roku do 2 kwietnia 1971 roku, od 2 stycznia 1980 roku do 20 kwietnia 1983 roku i od 23 lipca 1986 roku do 31 lipca 1992 roku z wyłączeniem okresów zasiłku chorobowych po 14 listopada 1991 roku).

Odwołujący jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. J. W. złożył wniosek o przyznanie emerytury dnia 16 stycznia 2014 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. od 15 marca 1972 roku do 28 lipca 1977 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Wytwórni (...) w J. na stanowisku formierza płyt. Płyty cementowo – wiórowe były wykorzystywane w budownictwie i służyły do ocieplania budynków.

Do produkcji płyt używano cementu, wełny drzewnej, wody i chloru. Wełna drzewna (wióra drzewne) polewana była wodą z chlorem, następnie umieszczano ją w betoniarce i dodawano cement. Po wymieszaniu wylewano masę do formy i przenoszono do prasy. Pod prasą mieściło się dziewięć płyt ważących po ok. 50 kg, część z nich przenoszona była w rękach a ostatnie kilka płyt na głowie. Po uformowaniu, płyty były przewożone na wózkach do suszarni a po wyschnięciu przewożono je wózkami na plac. Na placu gotowe płyty ręcznie ładowano na samochód ciężarowy marki S., który przewoził je na bocznicę kolejową, tam ręcznie przeładowywano płyty z samochodu na wagony. Prace załadunkowe wykonywane były zazwyczaj co 2-3 dni i zajmowały około 5-6 godzin. Odwołujący wykonywał wszystkie wymienione wyżej czynności związane z produkcją i załadunkiem płyt wiórowo-cementowych. Pracownicy - ze względu na trudne warunki pracy - w ciągu dnia zmieniali się przy wykonywaniu poszczególnych czynności, np. kilka godzin pracowali przy betoniarce a następnie przechodzili do pracy przy prasie lub w suszarni albo do prac załadunkowych. Pracownicy produkcyjni kierowani byli również do rozładunku wagonów z cementem.

Przy produkcji płyt panował duży hałas związany z pracą betoniarek, zapylenie w związku z wykorzystywaniem cementu i wełny drzewnej. Ze względu na używanie chloru do produkcji, prace wykonywane były w gumowych fartuchach i przy użyciu gumowych rękawic. Pracownicy otrzymywali mleko.

Wszystkie czynności przy wytwarzaniu płyt wykonywane były ręcznie.

Odwołujący nie pracował przy produkcji cementu i wełny drzewnej – składniki te były wytwarzane wcześniej i dostarczano je bezpośrednio do hali produkcyjnej.

Wspólnie z odwołującym pracowali m.in. N. M. (w latach 1972-1979) przy obsłudze wełniarki i W. C. (1967-1964) na stanowisku formierza płyt.

dowód: świadectwo pracy k. 4 akt ZUS, zeznania świadków zawarte w protokole rozprawy z 22.08.2014r.: W. C. od 03:36 min do 13:35 min i N. M. od 13:58 min do 21:55 min, oraz zeznania odwołującego zawarte w protokole rozprawy z 09.10.2014r. od 04:24 min do 20:20 min.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się oraz świadków: N. M. oraz W. C. uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne i zgodne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie. Świadkowie pracowali wspólnie z odwołującym się i szczegółowo wskazali na czym polegał charakter jego pracy. Ich zeznania korespondują z zeznaniami J. W.. Brak jest, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważenia wiarygodności zeznań w/w świadków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz zgodne z nimi zeznania odwołującego potwierdziły w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości charakter zatrudnienia i rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującego w spornym okresie.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. W. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy odwołujący się spełnia przesłanki do przyznania emerytury.

W związku z tym, że J. W. nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego, jest osobą urodzoną po 31 grudnia 1948 roku i w dacie wydania zaskarżonej decyzji miał ukończone 60 lat - należało rozważyć czy spełnia przesłanki do przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r. poz. 1440 z zm.). Stosownie do tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8 poz. 43 ze zm.). Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: osiągnięcie wieku emerytalny, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku).

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w niniejszej sprawie – wobec braku świadectwa pracy w szczególnych warunkach - Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków i zeznań odwołującego się na okoliczność wykonywania przez odwołującego się pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, iż J. W. w dniu (...) osiągnął wiek 60 lat i w dniu 1 stycznia 1999 roku posiadał wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat. Odwołujący jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Spór dotyczył natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy praca, którą J. W. świadczył od 15 marca 1972 roku do 28 lipca 1977 roku w Wytwórni (...) w J. może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/ w rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia. Oznacza to, iż praca wykonywana nawet w warunkach szkodliwych, wiążąca się z pewnymi zagrożeniami dla zdrowia, ale niewymieniona w w/w wykazach nie może być uznana za pracę w warunkach szczególnych. Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze za prace w szczególnych warunkach uważa się m.in.: ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie (wykaz A, dział VIII, pkt 1).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe nie dało podstaw do ustalenia, że w okresie od 15 marca 1972 roku do 28 lipca 1977 roku w Wytwórni (...) w J. J. W. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu powołanych przepisów. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że odwołujący się w w/w okresie wykonywał ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe wymienione w wykazie A, dziale VIII, pkt 1 – nie była to jednak praca wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak bowiem wynika z zeznań świadków oraz zeznań odwołującego się - prace załadunkowe i wyładunkowe zajmowały odwołującemu się średnio 5-6 godzin i były wykonywane co 2-3 dni tj. nie codziennie i w niepełnym wymiarze czasu pracy. Jak wskazano wyżej - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Jak wynika z ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie J. W. podczas zatrudnienia we wskazanym wyżej zakładzie - poza w/w pracami wymienionymi w rozporządzeniu – wykonywał cały szereg innych czynności m.in. przy mieszaniu składników w betoniarce, przy formowaniu i suszeniu płyt. Wymienione wyżej prace nie zostały zaliczone do prac w warunkach szczególnych i nie są ujęte w wykazie A lub B stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku. Należy podkreślić także, iż sam kontakt w czasie pracy z substancjami szkodliwymi (cement, chlor) nie oznacza zaliczenia takiego stanowiska pracy do stanowisk w warunkach szczególnych. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia, że w czasie zatrudnienia w w/w zakładzie odwołujący się wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych. Praca ta stanowiła jedynie część obowiązków powierzonych odwołującemu się. Należy dodać, że o uprawnieniach pracownika do wcześniejszej emerytury decyduje łączne spełnienie wymaganych przez przepisy przesłanek, a nie przekonanie pracownika, że sam charakter pracy wystarcza do uznania jej za wykonywaną w szczególnych warunkach. Dla oceny niniejszej sprawy istotnym jest zatem to, że praca jaką rzeczywiście wykonywał odwołujący się w spornym okresie nie była pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu powołanych wyżej przepisów. W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że J. W. – wobec nie udowodnienia wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – nie spełnia warunków do przyznania emerytury wymaganych przez art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oraz powołanych wyżej przepisów - oddalił odwołanie.